

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 frt-kr. Fél évre 5 „-k. Negyed évre 2 „-k.

Egyes szám 5 kr. A lap esemléki részét illető minden költséget: Nagy hatványútkra 1864. évi. Huszárkötésben haza a szerkesztés bérmentére küldendő.

Előfizetési helyben: TIBOLDI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadóhivatalban KUTASI ISKOLA könyvnyomdájában az postahivatalok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábol postán 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többéves hirdetések alk. szerint a 1 eg. 10-20 kr. Azért vételek fel. Bélyegdíj minden különbeírástól 20 kr.

„Nyitár“-ben megjelenő kölmény minden postai sora 20 kr.

Hirdetési díjak: A kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint KÖZLEMÉNY M. H. köv. iróházában is. Név nélkül vagy bérmentesül beküldött kéziratok nem vételnek figyelmbe.

Kéziratok visszatérnem adatkak.

A legujabb izgalom.

Komjáthy Béla kard-párbajban szszivissza kaszabolta a jó Christen hadnagyot Soha jellemzőbbet, minthogy a kormány lapjai erre azt mondják, hogy az ügy, most már el van intézve! Hiszen éppen csak az a mi bajunk, hogy az egyes eseteket elintézzük, de az elvvel, az okkal és várható okozatokkal — nem törődünk. Egyszer királyi kézirat, mászor egy párbaj intézi el a közös hadsereg hagyományos szellemének folytonosan ismétlődő merényleteit, de valjon elvau-e ez a lalintézte e hagyományos szellem javulásának kérdése és az önálló magyar hadsereg ügye is? El van intézve a nemzeti felháborodás és a katonai és polgári elem jóra nem vezethető állandó gyűlölködése? Nem ezek — bármint küzdünk mi e szent eszme mellett — sohasem lesznek elintézve, a míg a kormány élén Tisza Kálmán működik, ellenségeink akarata szerint a haza megromlására s gyöngébbítésére. Hát ezen a képviselők szólás-szabadságának megfélemlítésére célzó praecedens hogy van elintézve?

Magáról a párbajleolytáról olvassuk, hogy A pécsi affaire utójátéka képen csütörtökön verkedett meg Komjáthy Béla országgyűlési képviselő Christen Alajos cs. és kir. hadnagyával: Christen homlokán, állán és mellén kapott súlyos vágásokat.

Az arezot ért vágás felől a szemöldökön kezdődik és a szemöldököt keresztúlva, átfut az orr mellett a szájon keresztül az alsó ajkig. A párbajt, mint olvasóink tudják, hosszabb tárgyalás előzte meg a két fél segédei között, a melynek legutolsó phasisa az volt, hogy Komjáthy segédei megtagadták az elégtételt Christentől, két okból: 1. mivel Christenek különösen Herbertert elintézetlen ügye van; 2. mivel országgyűlési képviselő a parlamentben tett nyilatkozatáért elégtételt adni nem tartozik. Az elsőre nézve Christen segédei igazolták, hogy Christen nem vesztette el párbajképességét, mivel mindent elkövetett, hogy Herbertert párbajra kényszerítse. A 2-ik pontra vonatkozólag Christen segédei utján azt jelenti ki, hogy Komjáthy eljárását, mivel az elégtételt megtagadta, kénytelen olyanakk jelenteni ki, mely az elkövetett sértés ellen szemben nem áll helyt. Ennek folytán Komjáthy segédei provokálták a maguk részéről Christent, ki elfogadta a kihívást, mire a párbaj a fontemlített eredménnyel azon délelőtt egy vívóteremben megtörtént. Főttétel volt: harcvezetés; Komjáthy segédei voltak: Török Kálmán és Olaj Lajos. Christen: Krivosics és Spurny katonatisztok. A párbaj intézője pedig Horváth Gyula volt, kinek közreműködése bizonyára sokat tett arra nézve, hogy az ügy ilyen, Tiszára nézve nem kellemetlen lefolyást vett. Hátra van még a katonai becsületbírálkáló bonyodalom, foglalkozott az esettel értekezlet az orsz. független párt is. Olaj Lajos adta itt elő az ügyet, ki aztán a tárgyalásban nem vett részt. A kérdéshez többen hozzászóltak, vitatva, hogy a képviselő által a képviselőházban tett nyilatkozat képezheti-e a lovasias elégtételadás tárgyát, s az oly kihívások, minők az utóbbi napokban történtek, nem gátolják-e a parlament szólásszabadságát? Az értekezlet egyáltalán azon nézetben volt, hogy az ügy nem tekinthető pártvérdésnek, s azt, mint az egész ház ügyét, nem lehet leszavazásnak kitenni. Ohajlandó tehát, hogy a ház összes pártjai e tárgyban közös, egyértelmű megállapodásra jussanak. Az értekezlet e megállapodás előkészítésére bizottságot küldött ki s ez a maga köréből Madarász József, Gyóry Elek, Havi ár és Hctay Pál urakat kérte fel, hogy e tárgyban a miniszterelnökkel, illetőleg a kormány párttal és a mérsékelt ellenzékkel, értekezzenek. Az „E-a“ irta tegnap: Komjáthy Béla országgyűlési képviselő s a 32-ik hadosztály becsületbírósága közt fenforgó ügy, mint az éjjeli órákban jöttek össze utolsó tanácskozásra a két fél megbízottai. Komjáthy Béla részéről: Horváth Gyula és Olaj Lajos országgyűlési képviselők; a Vense Ágost szabadsági huszárezredes elnöke alatti becsület bíróság kelenoz provokáló tagja részéről pedig Baccalar Károly őrnagy és hg. Lobkovits Vilmos kapitány. Komjáthy segédei kijelentették, hogy felőlük nevében a parlamentben egy a parlament bírálata alá tartozó testületről mondott beszédeért az elégtételadás feltételül megtagadják. Mivel azonban a megtagadott nyilatkozatban az a tétel is foglaltatik, hogy Komjáthy az általa

megrótt becsületbíróság tagjait személyenként nem is ismeri s egyéni becsületüket beszédeben nem is érintette, a katonatisztok megbízottai kijelentették, hogy ezzel megelégednek s így az országos izgalmat keltő ügy bekés „elintézés“ nyert. A parlamentben mindamellett szombaton szóba fog kerülni ez a dolog.

Országgyűlés. A képviselőház csütörtöki ülése napj rendben a bankügy állott. Hegedűs Sándor előadó ajánlva a javaslat elfogadását, Helfy az önálló nagy. bank felállítására iránt terjeszt elő határozati javaslatot. Szapary gr. pénzügyminiszter Helfy ellenében részletesen védi a törvényjavaslatot és elfogadásra ajánlja.

Horátszky Nándor hibáztatja a kormányt azért, hogy a valuta helyreállítását elhanyagolta s hogy, ha már rendezett valuta hiányában az önálló bank létesítését el kell napolni, miért nem kötött ki az osztrák-magyar bantól több szolgáltatást Magyarország részére. Steinacker politikai szempontból is üdvözli a közös bankot.

Az általános vita befejeztetvén, Hegedűs és Helfy zárószóval létek; mire a javaslat általánosságban elfogadtatott.

A részleteknél Thy Kálmán szóba hozta, hogy a bank Magyarországon cimerrel a kétféle sást használja. A pénzügyminiszter kijelenté, hogy a bank fel van mentve bármely czimer használata alól, miután a monarchiának niucsen czimere. Ezzel befejeztetett a bankjavaslat tárgyalása. Pénteken nem volt ülés; szombaton a 80 millió adósság és a kérvények (Janszki-ügy) lesznek napirenden.

Összeesküvés Milán király ellen. Egy hécsi lap Budapestről azon hírt veszi, hogy Magyar területen, O Pazauában, Mitrovicza közelében az ottani szerbek közt Milán király élete elleni összeesküvésnek jöttek nyomára. Az összeesküvés k Milánt, mikor Bácsbólhazá t ér, hatalmukba akarták keríteni, hogy a gyarmat lemondás rakényszerítsék, vagy megöljék. A mint Milán király legujabbban magyar földre érkezett, rendkívüli óvatossági intézkedéseket tett az államrendrőség, sőt Székességhervárott a katonaság közre műhdődesét is igénybe vette. Ugy látszik a kormány netek óta értesülve volt, hogy készül valami s ez okból Jekelfalussy min. tanácsos beutazta a déli részeket. Akkor állítólag messzemenő összeesküvés nyomaira jutottak, melynek számai az egyes helységek gyógyszerészeinek kezében folytak össze. Azóta a hírek egészen elhallgattak, de most, hogy Milán magyar földön van, ismét sokat beszélnek rólok. A hécsi lap e szenzációs közleménye azonban mindenesetre rezervával veendő.

Bulgáriából. Az a hír, hogy a ruszcsuki helyőrség a regenség ellen nyilatkozott, alaptalan, sőt a tisztok kijelentették, hogy teljes hódolattal viseltetnek a jelenlegi kormány iránt. Midőn Kaulbars tábornok Vraczát elhagyta, mintegy 100 Zankovista ovációkban részesítette. Alegujabb harcoka az, hogy a bolgár kormány s Oroszország közt a választások elhalasztása tárgyában nem sikerült megegyezést létesíteni. Az a szófai ajánlat, hogy a választások nyolcz napra elhalasztassanak, ugy látszik, nem nyerte meg Kaulbars tábornok tetszését s így, ha valami varatlan közbe nem jön, a választás vasárnap végbeme, noha Oroszország az új szobranyét törvényesnek elismerni nem fogja. Kaulbars vidéki körutjának igazi czélja is mindinkább észrevehető lesz. A hadsereggel igyekszik összekötésbe lépni, vagy más szóval, katonai összekötést akar létesíteni, hogy megbuktassa a regensséget. A tisztikarban csakugyan akadnak többen, kik Kaulbars urhoz csatlakoztak. Egészben azonban a tisztikar hű marad a törvényes kormányhoz s azon hir hogy egy vagy több város helyőrsége tintetett volna a kormány ellen, alaptalannak bizonyult. Felnek attól, hogy Kaulbars készakarva provokál tüntetéseket, hogy Oroszországnak annál több oka legyen a beavatkozásra. Berlinből pedig azt jelentik, hogy a bolgár ügyben összehívandó konferencia eszméjét, mely Angliától ered és melyet Ausztria-Magyarország pártolt, Bismarck hg vizsgálta, mert nem bizonyos abban, vajjon Oroszország álláspontja összeegyeztethető lesz-e Ausztria-Magyarországgal, mely egyszerűen az övé is, a kudarcot pedig el akarja kerülni. Itteni politikai körökben ebből azt következtetik, hogy Oroszország, bármennyire tagadja is ezt, el van határozva, hogy Bulgáriát okkupálja. — Az a londoni hir, hogy az esetleges okkupáció ellen három hatalom szövetekezni fog, Berlinből megczáfolatik.

Uj röpirat Horváth Gyula „Partikularizmus“ cz. slatt röpiratát adott ki, mely minden körben nagy feltűnést keltett. Lerajzolja szerző Erdélyben a zászokat, a románokat, a székelyeket, az erdélyi arisztokracziát s a társadalmi és birtok viszonyokat. Az egész röpiraton szellemes guyy vonul végig a mai uralkodó rendszer ellen. — Politikai konkluzió a következők: a zász községek függetlenné tenni kell az egyháztól, — a román politikát nem Erdélyben, hanem Bukarestben kell csinálni, — a székelyeket nagy iparra felhasználni, a hitelviszonyokat labra állítani. A végző, mely Mikszáth Kálmánhoz van intézve, így hangzik: „Manapság, midőn a középkor szelleme kísért, egy kis darab protekció többet ér, mint egy nagy tehetség, egy jól alkalmazott bók többet ér mint egy könyv.“

Külföldi hírek. Amneszia Spanyolországban. A spanyol királynő a lázadóknak kegyelmet adott. Emiatt a királynőt a színházban ovációkban részesítették s a közönség e szavakat kiálta: „Eljen XIII-ik Alfonz-király!“ Ugyanezokból azonban a hades a tengerészeti gyűlésbe beadták lemondásukat.

Jöjjünk már egyszert tisztaba! Irtá: K. TOTH KÁLMÁN.

Keüyszerített övédelem adja e sorokat tollunkba, mert e lapok hasábjain oly vad emleketik ellenünk, melyet néma hallgatással mellőzni reformált embernek nem lehet. Azt még csak elhallgattuk, hogy ismételtlen hálas köszönet szavazatik a rom. kath. egyháznak azért, hogy okt. 6-át megünnepeelni alkalmat adott, de midőn al-loyalitást (melyet az odavetett „talán“ sem enyhít) dobnak mintegy szemünk közé, azt önéreztetes reformátusnak elhallgatni nem lehet.

S bizony nagy és fontos elvi kérdéseknek kell azoknak lenniök, melyek a reform. egyházakat távol tartják attól, hogy a halottak emlékeztetése vallásos ünnepelet nem inaurál, tudván, hogy a mely perczen ezt megteszi, szakít múltjával s újat nyitja a lehető legveszélyesebb következményeknek.

Tavol legyen tölem, hogy a rom. kath. egyház hiteleit, annak szertartásait megdnamjam, s ekeseredett vitát idézek elő. Ilyesm távol áll tölem. Ea csak téyekre hivatkozom s e téyekkel állítom szembe a mi hitelünket, hogy valahára már egyszer tisztaba jöjjünk, mert meg bizony aknadnak olyanok, a kik reánk sütk a hazafiatlanság lángvejét. Lássuk először is azt, hogy mi az ugy nevezett requiemre történeti alapja? Kijelentvén ismételve, hogy mi nem károztatjuk a más felekezetek hitelveit, de a dolog tisztázása szempontjából idéztük ezt, a mi a dolog lényegére vonatkozik.

A rom. kath. egyház hitelvei szerint nem csak megengedtetik, sőt a hívek kötelességvé tetteik, hogy az elhunytak lelkeiért imádkozzanak s misét szolgáltatassanak. Nyomat találjuk ezen hitelvnek már az ótódik s hatodik században. Alapul szolgált erre nézve az, hogy az elhunytak lelkei ez által hamarabb kiszabadulnak a tisztító tűzből (igis purgatorium). Hatatos eszközül ajánlatott e végre is az élők böjtölése, alamizsnaikodás s különösen az engesztelő sz. áldozat. A tisztító tűzről való hitczik 1439-ben a florenczi zsinatban állapított meg, melyet aztán a tridenti zsinat erősített meg. Szokásba jött a magános urvacsorai áldozat, melyeket a gyülekezet részvele nélkül, a megholtaknak a purgatoriumból leendő kiszabadítására, szerencsetlonségeknék, esapásoknak eltávolítására csupán az áldozár vitt s visz véghez.

E hitczik tehát az ugynevezett requiemek történeti alapja. Ma is ez alaptól kinduiva tartanak a holtakért engesztelő sz. misé áldozatot. S ha az egyház tagjai a kellő összeget a mise kiszolgáltatására befizetik, a rom. kath. egyház áldozásai ezt a szolgálatot a bűn-öknél sem táadhatják meg. Van is rá nemegy eset, hogy ily czélra még maga az élőbizonyos alapítványt tesz s az általa kiltzött napont tartatik meg a magános urvacsorai áldozat.

Nem bocsátkozunk a hitczik bírálatsába, csak azt emlitjük meg, hogy e hitczik kedvezménye a megálapított díj lefizetése után kiterjesztetik a megholtakra, még pedig mindég ugyanazon szertartásos formák szerint; az, hogy nagyobb segédlettel, több külső díszszelvetetik-e, nem tartozik a dolog lényegére, fődolog az, hogy e vallásos cselekvénybe a világi körülményekre való vonatkozás sohasem történetik.

Meg kell adnunk, hogy nagyszerűen be rendezett intézmény.

A requiemek alkalmával még csak név sem emittetik.

Nem lehet tehát oly idő, oly körülmény, a mikor a megholtakért való engesztelő áldozatot még csak a gyany árnyéka is érintnetné.

Az egyházi szertartás magasatos egyformaságában fennakadás nem lehet. Nem egyes személyekért, nem névszerint kiemelt egyénekért, csak keresztényekért történik az áldozat.

Ez a szertartás sohasem egyéni, de mindíg általános. A résztvevők szívében azonban egyénittetik.

Most már nézzük a protestáns elvet. Vagyk ezt is a maga tárgyalosságában. Nálunk egyik sarkalatos elv: a hit általi igazulás. A mint a német rendek 1523-ban a mindenszentek innépet kiküszöbölték, azt állítván, hogy annak eredete nem az öskeresztény egyházból jött által, ugyanakkor szakítottak a tisztító tűzről való hitczikkel is. A schmalkaldeni czikkely II. szakasza nyitlan kimondja, hogy a halottakért való urvacsorai áldozatot nem helyesli, mert Jézus az urvacsorát nem a halottaknak, de az élőknek rendte. Egyedül Krisztus járhat közbe a lelkekért, nem pedig emberi szertartás. A helvét hitvallás, mely még maig is irányadókn, szintén nem helyesli azokat tettét, kik a halottért áldoznak... mert mi azt hisszük, hogy a hívek a testi halál után egyenesen a Krisztushoz mennek és így az élőknek a holtakért könyörgéseikre és egyéb illyféle szolgálataikra szükségök nincs. És talán nem nagytunk akkor, ha azt állítjuk, hogy az egyházszakadásnak egyik hatalmas indító oka, éppen a holtakért való magános áldozat volt.

Bármily elfogott legyen is valaki, La e két nézet közötti erős ellentétet komolyan vizsgálat alá veszi, lehetetlen be nem látnia, hogy a rom. kath. egyházat nem annyira hazafias indok, de főként egyházi hitczikkek kötelezik arra, hogy a megholtakért áldozatot mutasson be, viszont a protestáns s különösen a reformált egyházat egyenesen egyházi elveibez való szoros ragaszkodás élettelteltelének egyik sarkpontja kénszeríti arra, hogy a megholtakért, bármily kegyeletben tartotta is azoknak dicso emlékét, külön vallásos innépejt nem rendezhet. Ha megtenné p. o. az egyikért, ez előzmény után kötelezetlenek ugyan arra a másiken is. S akkor még csak megjárna, ha a mi isteni tiszteletünk szertartása is minden alkalomra egyöntetű volt s ugyanezt mondatnók el a hazájáért meghalt hazafi fölött, mint azon egyen fölött, a ki egészen más ügyért vértét el. De ez nem lehet. Nem rézletezem tovább, hogy abból mi következtethék be nálunk, hol a fősuly az igehirdetésre van fektetve.

Mi, ha egy jelesünk elhagyja földi működése terét, megállyván koporsója előtt, elsoroljuk érdemét, követendő példaképen tűzzük ki magasatos életét, de hitelveink szerint évenként megújuló halotti ünnepelet nem rendezhetünk. Azonban e mlékok följött jittás s a más telen hogy ne történetnehetek meg? Ime hivatkozunk példákra! Nem ott vagynk-e aug. 2-án elesett honvédeink sírjánál? Nem hangzanak-e lelkesítő beszédek ifjaink ajkairól? Miért ne lehetne ily nemzeti ünneppé teenni Okt. 6-át? Sietünk, szent buzgalommal sietünk emlékeik megünnepléséhez, imádkozván, hogy azt a nemzeti nagy pénteket mielőbb örvendetes husvét válsa föl!

Tegyük Okt. 6-át nemzeti innépejt, hogy abban résztvehessen mindenki, a ki magyar, résztvehessen vallási különbség nélkül.

Czikkem már be volt fejezve, mikor a lapokból értesültem, hogy Kolozsváron Szász Geróref. lelkész ur a reform. templomban tartott gyásztiszteletet. S könnyen veheti bárki is ellenében, hogy ha ez Kolozsváron meglehet tenni, ugyan miért ne tehetnők meg Debreczenben? Hát ha száz helyen megtartották is, érveimet meg akkor sem dönthetik meg S az illető lelkész urak vagy nem olvasták a helvét hitvallást, vagy ha igen, szakítottak a ref. egyház sarkalatos alapgzatásával. S az ő eljárásuk nem jogosíthat föl bennünket arra, hogy hasoulól cselekedjünk. Nagyon örülök, hogy ez alkalom most arra kényszerít, hogy nézetimet még részletesebben fejtsm ki s most már nem annyira hitgzatati, mint gyakorlati szempontból. Számolnunk kell mindég a következményekkel. Ha a mi egyházi szertartásaink szerint voins egy oly általánosan elfogadott formula, minőfő a kath. egyház igen bölcsen gondoskodott, melyet különbség nélkül minden

*) Az „audiaunt et altera pars“ elvénél fogva, örömet közlünk ily érdekesen megírott közleményeket, még ha a miénkől eltérő nézeteket tartalmaznak. Szerk.

korra, minden viszonyra, minden emberre egyaránt lehet alkalmazni, ha ott volna szertartásaink keretében, hogy a meghaltak lelkeiért az előkelő misét mondhatunk, ez esetben nem lenne semmi fennakadás. Belsőleg imádkoznánk e képen: „ha pedig még a tisztító helyen bűneikért érdemlett büntetést szenvednek, küld alá vigasztaló angyalodats vezesd őket az örök boldogságba.” (Kath. imakönyv. Leonhard) Buzgósággal rebegnök a halottak napján: „Azon lelkeknek, kik nem mindegyik bűnszenny nélkül multak ki a világból vagy még a sironul némi büntetést kell szenvedniök, állapotjuk keserű és siralmas, azért nevezetük e helyt, a hol tartanak, tisztító helynek, mert valamint az arany tűz által, úgy ők ott is éni büntetés és ostromozás által tisztulnak bűneiktől. (Kath. imáds.) Ezért tartanak a requiemek. Mi protestánsok ezt nem tesszük, nekünk nem a meghaltakért, de a meghaltakról kell az előkelő szólnunk. S az egyéniséget, az egyéniséget, bármint akarók is, kívánunk nem lenni, sőt számolnunk kell az egyes emberek érveléseire, nézeteire is. Nagyon könnyen meglehet, hogy az egyik szónok más szempontból tekintve a tárgyat, arról másképen íté, s vértunni koszorút fonhat annak homlokára is, a kit ez a koszorú a másik nézet szerint nem illethet meg. Az egyik aztán szónoklata esetével magasztos képet rajzol, míg a másik torzképet ad elő. A magasztos eszmét az egyik szívet-leket megrázólag domborítja ki, míg a másiknál az egészen elmosódik, hatástalanná válik, sőt az is megtörténhetik, hogy a kedélyre bántólag hat. Ez a kath. egyházi szertartás szerint nem történhetik meg.

De továbbá számolnunk kell azzal is, hogy a következmények láncolatában egyik láncszem következtében folyik a másikból. Ha oda az egyiket beillesztettük, a másikról már nincs jogunk azt mondani, hogy azt onnan kivetjük, mert az nekünk nem tetszik. Egyik pozitív feladása maga után vonja a másikat. Lám a kath. egyház, nem törődve azzal, hogy mit mond a tudomány, mit hirdet a közvélemény, szivós következetességgel ragaszkodik azazados hagyományaihoz, mint létezőnek szilárd oszlopaihoz. Most tegyük föl, hogy mi hitágazataink ellenére egyházi ünnepléylek deklaráljuk a halottak évi ünneplését, ettől csak egy lépés választ el, hogy ugyan csak egyházi ünnepléylek tegyük István király napját, mert hiszen ezent király alapít meg alkotmányunkat. S aztán, mivel Sz. Mária országunk patronája, bizony méltóan következik, hogy ezt is külön napon ünnepljük meg. Dr. Karolyi Árpád hitelés adatokkal bizonyítja, hogy a törökötől Budavár visszafoglalása első sorban IX-ik Imre pápának köszönhető nemzetség. Bizonyos az is, hogy ha akkor Budát vissza nem foglalják, nemzeti életünk megsemmisül. Méltó tehát, hogy Budavár visszafoglalásának emléknapját mi is minden évben megünnepljük, megemlékezzünk könyörgésünkben a boldog emlékeztő IX-ik Imréről is. Egy szóval oly rés ütettnek hitágazataink bástyáján, hogy következményeit előre meg csak sejtteni sem lehet.

Szeretik hazánkat, velünk együtt és melegen kath. testvéreink. Sokat, rendkívül sokat tettek főpapjaink a nemzeti let feleltetésének érdekében, de mástól a reform. lelkesszi kar sem maradt hátra s azért hogy requiemet nem tartott, egyházi beszédekben nem egyszer hintette el magán is a hazafiság magasztos eszméit, nem egyszer mutatják föl a hazáért elbullott vértanúk emlékét, áldván őket meg poraikban is, intvén az előket, hogy örököljék át nemes erényeiket.

A DEBRECZENI TARCZAJA.

A VAK.
(Francia regény.)
(29. köztelvény.)

A korcsárosné csak most kezdte őket szemügyre venni, és úgy találta, hogy azok csakugyan szépek; az egyik ugyan már elvult, de egykori bájainak nyomai még mindig látszottak, a másiknak pedig úde egészen arca volt, s mindketten fölűntek fiúom vonásai által.

Lépjének közelebb a tűzhöz asszonyok, — kezdé a korcsárosné ismét a beszédet, midőn észrevette, hogy a nők nem merészlenek közeledni. — Megengedjenek, szarítsák ki ruháikat, hogy még csak egy szála se maradjon nedvesen a testükön. Én pedig elkészítem addig az estelit, anélkül hogy nógátásra várjak.

— Oh bocsásson meg édes fogadósnő, hogy ily szótalanok voltunk, de a fölborulás miatt annyira megijedtünk, hogy nem is hallottuk beszédét. Egyébiránt én nem is vagyok éhes, — jegyzé meg az eltessbb nő.

— Én sem, — sietett a fiatalabb nő válaszolni. — Valóban nem tudom, miért gyötör engem oly nagy félelem, melyet minden erőködesem daczára sem tudok legyőzni. — Nemde mi egyedüli vendégek vagyunk ebben a korcsárban?

— Becsületemre mondod, egyedül, — válaszolt Gertrud asszony. — Sajnos, még nem tudtam többet összehalászni.

A szép Krisztina nagyot lélegzett.

— Nos, asszonyom, valamire kéroem kegyedet. Ne tagadja meg kérésémet, melynek

Szükségesnek, elmaradhatlannak tartotta tehát, hogy Okt. 6-ának gyászos története ne mosódjék el emlékezetünkől. E napon az iskolákban is felolvastatám s gyászos történetét, s egyáltalában nem ellenezem a magam részéről, hogy a haragok meghuzassanak. Nem a haragozás nem egyházas cselekmény. En csak a mellett maradok állhatatosan, hogy egy nemzeti ünneplést nem ohajtok egyházas jellegűvé átvásztatnia fentebb kifejtett indokoknál fogva. Ne magyarázz a senksem felekezeti szűkeblűsége azokat, a melyeket én felhoztam; de a reform egyház védelmére ki kellett szállanom, nem oly nezeteket hallottunk hangoztatni, melyekhez igazak volna, nem érdemlenők meg, hogy a haza földjén élünk. Legyen kinek-kinek a maga hite szerint; de a hazát szeressük mindnyájan egy szívvel, lelekkel.

A vámdíjgyezék.

E számbanban kezdjük közölni a Debreczen szab. kir. városban fizetendő közeleti vámról megállapított díjgyezéket. A vasuton szállított tárgyak külön díjgyezék szerint vámoltnak. Ervényes a díjgyezék 1887. január 1 től.

Fizetendő a vámsorompónál:

1. Egy befogott szekertől 6 kr. — 2. Egy befogott talpigától 3 kr. — 3. Minden darab igavonó állat után, mely kocsi, szekér, vagy taliga elé van betovaga, legyenek ezen járművek üresek vagy bármi és bármennyi áruval terhelve 5 kr. — 4. Tűzifával (de-erte az ugynevezett hántott vargafat is) megakodott járműnél minden igavonó állat után 5 kr. — 5. A vidékről szabadon hajto-t vagy kocsihoz kötött, de be nem fogott minden darab — a) ló, öszvér számár, ökor, tehén, bika, olvály, nem különben egy even felül borjú, tinó, úszó vagy hizott sertésért 4 kr. — b) egy even aolli borjú vagy 56 kilogrammon atóli sertésért 2 kr. — c) juh, kos, kecske, kecskébak, ürü, birka, báány, gödölye vagy 29 kilogrammon aolli sülde malacért 1 kr.

Általános megjegyzések.

I. A közezetvám fizetése aol mentesek.

a) Az állam, a város, a collegium, az egyházak, a cs. kir. katonaság, a m. kir. honvédség, hivatalból járó-keleők és mindazok, kiket a fennálló törvények és rendeletek vámenteseknek nyilvánítanak, vagy nyilvánítani fognak, azon tárgyakra nézve, melyeket saját szükségletükre nézve ömaguk, tehát nem válatat utján szállítanak.

b) A városok állandó rendes lakosai, — kikhez a városnak, mint erkölcsi testületnek, a város határában levő birtokán gazdálkodó haszonbérleti is ottani jóságaiakra és terményeikre nézve kivételése tartoznak, — mind járműveikre, mind özszer jóságaiakra, illetve szállítmányaikra nézve, akár saját, akár fogadott helybeli — tehát nem idegen — fogatokon bármi czeira járnak-kelek.

c) A hulla-szállítmányok. Ellenben:

II. A közezeti vámot megfizetni kötelesek:

a) A városnak azon állandó rendes lakosai is, kik a város határában kívüli fekvő birtokkal bírnak s ott igavonó vagy tenyészőszógot tartanak, ezen jóságai és járműveik után.

b) Minden vidéki lakos azon esetben is, ha szállítmányait debreczeni fogatokon szállítatnak, ha bár Debreczenben birtoka lenne is.

III. Ezen díjgyezék határozományainak kijátszására irányzott minden cselekmény a városi rendőr-kapitányság által a szegényalap javára szolgáló 50 frtg terjedhető pénz-bírsággal fog büntettni, mely büntetés birtokon kívül fellebbezhető; és fellebbezés esetében II-od fokban a városi tanács, III ad fokban pedig a városi közigazgatási bizottság fog határozni.

(Folyt. köv.)

teljesítése engem boldoggá tesz, és akkor azt hiszem, jó ótvágygal fogok enni.

— Csak tölem függ annak teljesítése? — kérde a korcsárosné, mosolyogva. — A ki oly szépen tud kérni, annak lehetetlen volna, bármely kívánságát is megtagadni.

Krisztina fölállott s a korcsárosnő durva kezét mefogván, így folytató:

— Kegyed engem különösnek fog találni, de nekem bizodalman van személyhez. Igerje meg nrkem, hogy míg mi itt lesznak semmifele vendégnek nem fogad be.

A korcsárosnő e kívánságra összevonta szemöldökét.

— Mit? ajtomat zárjam el vendégeim előtt, hogy ily kutyai időben a rablók és farkasok martalékjai legyenek? Tudja-e kisa-szony, hogy ez nem keresztényes kívánság?

Krisztina elpirult.

— Igaza van Gertrud asszony; bocsásson meg, hogy féltékenyem oly kegyetlenül és önzővé tett. De e féltékeny erőben oly rettegés fogott el! Már egy ízben oly borzasztó veszélyben lebegtünk. Valami vadász, talán rabló, fel akarta lovainkat tartóztatni, s a kocsiába akart belépni. Egész megfagyott bennünk a vér, midőn őt kocsink ablakredőnyén át megpillantók. Már elvesztettük képzeltük magunkat, midőn egy farkas a sűrűből kiugrott s lovainkat annyira megbokrosította, hogy tova nyargaltak, alkalmasint valami orvvadász lehetett, mert ahelyett, hogy minket, a farkast vette üldözbe. Ha ez az ember, de találva vetődni, nem vedhetne más tőle minket, mint inasunk, meg ez a kis kecskepásztor. Gondolja meg asszonyom, hogy végnek lenne, ha az az ember ide bevetődne.

A szép Karolina remegéit minden tagjában, midőn ezt beszélte.

— No csak legyen nyugodt szívecském!

Sápy Sámuel

Varosunknak ujra nagy gyásza van. Közéletünk egy tisztelt alakja sorakozott azon jókhoz, kik rövid idő alatt kidőttek munkás életök küzdteréről. Legközelebről érinti a vesztesség Debreczen legelső pénzüntézetét, a régi takarékpénztár, melynek huszonöt év óta vezérigazgatója, az a bölcs és becsületes vezetése alatt izmosodott meg bámulatos módon. Érinti az egyházat, mert éveken át főgondnoka volt a helybeli ev. ref. egyháznak, és fájdalommal tölt el mindenkit, a kik tiszta jellemű, tevékeny embert ösmerték és tisztelték!

Sápy Sámuel régi földesei nemes család gyermeke volt. 1812-ben született. Iskolai tanulmányait Debreczenben végezte; márt mint tanuló is feltűntetett szorgalmával és fogékonyságával. Valószínűleg szegény sora kényszerítette rá hogy később abahagyva academiái tanulmányait az Erdődi László gyermekei mellé mint nevelő szerződök. Nevelés-ködszének a növendékét ért szerencsétlenség (vadászat alkalmával fegyvere esült, a golyó kezét találta s elvesztet) állta útját.

Ekkor visszakerült az iskola falai közé s alig, hogy bevezette a jogi tanfolyamot s megszerelte ügyvédi oklevelét, a deb. ref. főiskola ügyvédnek választotta meg. 1746-ban már oly nagy tiszteletnek örvendett, hogy bevalasztott a városi esküdtek sorába, a kiket akkor: „hites közönségnek” neveztek. Mint esküdtségi tagok között társai közül s miut okos, higgadt tanácsadó szerepelt.

Többször felhívták ez időben, hogy váljaljon jogtanári széklet a collegiumban, de ő ezt határozottan visszautasította 1847. országos képviselővé választották. 1848-ban a szomorú napok alatt mint nemzeti őri kapitányt találjuk őt. A szabadságharc lezajlása után 1849. lemondott a collegiumnál viselt ügyvédi hivatalról, s helyébe akkor választott meg Tóth Antal, ki e tisztelet mai napig is viseli.

Sápy Sámuel emelkedésével együtt mind nagyobb és nagyobb szerepet kezdett venni városunk életében. 1850-ben, midőn időn ide a császári tisztságot lejtő, hogy itt a városi törvények helyett bíróságokat szervezzen, Sápy törvényeskeri bíróvá nevezetett ki. Miut bíró igazságszeretetével, szigorával tűnt ki: hivatalát 1860-ig viselte, s ekkor végkielégítéért, s a jogászpályáról teljesen visszavonult.

1861. évben kezdődik működése a debreczeni takarékpénztárnál, hova ez évben mint pénztárnokot választották meg. Azon időben a pénztárnok mondhatni az intézet ügyvezetője is volt. 1873. év végén lemondott a pénztárnok terhes állásáról, de tovább is az intézet kotelekeiben maradt, mint aligazgató, majd 1879-ben végrehajto igazgatóvá választották meg, s e tisztelet viselte halála napjáig.

A deb. ref. egyháznál hat éven át mint főgondnok működött buzgó és áldásosan. Jól emlékeztünk rá, hogy visszalépése, mely levelet szült, hogy mennyi törekvessel igyekeztek volna őt dicszes állásában megmarasztani.

Szerény, de a köteleességtudásban és teljesítésében páratlan volt, a tiszta önzetlen becsületnek ritka mintaképe.

Sápy Sámuel végrendeletileg összes vagyonát, mely mintegy 80 ezer forintba rug-testvére gyermekeire hagyta öröklő, oly kikötéssel, hogy azok az érokségnek oszámát elvezethetik.

ki is nyitná ki az ajtót annak a semmiháznak!

— De hátha erővel be akarna törni?

— Mi eléggé erősek vagyunk, hogy ellenes szegüljünk, — jegyzé meg Gertrud asszony nagy kezeit csipőjére téve.

— Igen, de ha ő sok pénzt találva ajánlani?

A korcsárosné zavarba jött és késedelmezett a felelettel.

— Mi akkor még többet fogunk igérni, — szólt Krisztina.

— Oh akkor oly biztosnak lehetnek itt, mint akár az avignoni nagy piaczon. Nagylelkűség minden nehézséget elbír. Csak hadd jöjjön az orvvadász, majd fogadjuk őt, de nem lesz benne köszönet. Én a trombitás nótaját fuvom ueki, a hatralásra.

De írja le csak nekem kissé az ábrázatot.

— Resttendő rut ember, — jegyzé meg Krisztina. Nagy lába, nagy keze, lapos képe s csunya villogó apró szeme van.

— Ttyhü! hiszen úgy festi azt az embert, mintha csak magamat látám benne. Ki találom én őt, minden fejteérés nélkül.

A fiatal hölgy elpirult.

— Hiszen annak az arcából is rosaszágot lehet leolvasni, meg önnök képéből a jószág-látszik.

— Szép kisasszony, kegyed úgy bánhatik velem, mint akarja. Minden parancsát teljesíteni fogom. Ne féljen semmit. Hiszen úgy regeesen áztak. Jó lesz ha azokat leveti és mást vált. Jöjjön, majd köcsönözök én egy cselédruhát. Higye meg szép falusi leányka valik belőle, mert ilyen korban mindenképen szép az ember.

Ha utódok nélkül halnának el, úgy az egész vagyon a debreczeni ref. kollégiumra száll át.

Az eihunyról három gyászjelentés adatott ki. A családi gyászjelentés következőleg hangzik: Hadházi Sápy Juliánna Veres János férjével, továbbá gyermekeik: Veres Teréz, János, József és Mária fájdalmas szívvel jelentik a felejtethetlen testvér, illetőleg sógor és nagybátya Hadházi Sápy Sámuel hites ügyvéd, Debreczen sz. kir. városának 1847-ben volt országgyűlési követje, volt törvényeskeri bíró és volt városi bírtag, a debreczeni ref. egyház volt főgondnoka és a debreczeni takarékpénztár vezérigazgatójának folyó hó 8-dik napján reggeli 4 óraker életének 74-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos halálát. A megboldogultnak hült tetemei okt. hó 10-én délután 3 óraker fognak a czepléd-utczai 51. sz. a. háztól ez ugyanott tartandó ref. szertartás szerinti ima után a czepléd-utczai sarkterben örök nyugalomra elhelyeztetni, mely végtisztességtételre az eihunytak rokonait, barátait, volt tisztársait s általában a résztvevő közönséget bántatos szívvel meghívjuk. Áldás lebegjen sirja fölött.

A debreczeni ev. ref. egyház fájdalmas érzeléssel tudatja néhai Hadházi Sápy Sámuel urnak egyházunk huszu idő folyamán buzgó presbyterének, majd hat éven keresztül lelkes odaadással működött főgondnokának és az egyházi árvek részére jelentékeny alapítványt tevőnek, folyó hó 8-dikán reggeli 4 óraker, hazafias változatlan érületben, a közögyek terén buzgó és fáradhatatlan munkásságban, általános tiszteletben és becsületben eltöltött életének 74. évében, hét havi betegeskedés, de kivált egy hónapi súlyos szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunyat. Megboldogult halottunk fő dí részét f. evi október 10 dik napján délután 3 óraker a czeplédutczai 51-dik számú háznál a ref. egyházunk szertartása szerint tartandó végtisztességtétel megadására utján, a czepléd utczai sarkterben fognak örök nyugalomra letetetni. E végtisztességtételre a résztvevő nagy közönséget, presbyteriumunk és a tanító-testület tagjait ezennel felhívjuk. Debrecze, 1886. október hó 8-án. Béke hamvaira! Áldás emlékére.

A debreczeni takarékpénztár igazgató-ága fájdalmas érzeléssel jelenti, az intézetnek 25 éven át buzgó hivatalnoká utóbbi időben fáradhatatlan szorgalmu és tiszta jellemű végrehajto igazgatója Hadházi Sápy Sámuelnek több hónapi szenvedés után folyó hó 8 kan, reggeli 4 óraker, elete 74-ik évében történt elhunyat. A megboldogultnak földi részét folyó 1886 évi október hó 10-ken, délután 3 óraker, fognak a Czepléd-utczai 51 sz. a. háznál tartandó reform. szertartás szerinti rövid ima után a Czepléd-utczai sarkterben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre a t. közönség általunk is tisztelettel meghívatik. Debrecze, 1886. Október hó 8-kan. A debreczeni takarékpénztár igazgató-ága.

A fenti életrajzhoz, melyet a „Debreczeni Hirlap” tegnapi száma nyomán közlünk, illelkes helyről a következő helyreigazításokat és pótlásokat tettük:

Sápy Sámuel 1812-ben nov. 10-én született. Az iskolában a legjobb tanulók közé tartozott s tanuló éveiből nevezetes, hogy ő és társai alkották meg az ifjusági önképzőkört, mely az ifjuságok meg buzgóbb munkásságra serkentő s kör vezetői: Losonczy Tóth Mihály, Baksay, Sándor, Kányves Tóth Mihály Szikszay

Netelve követte Krisztina a korcsárosnét, hogy a porleány öltözetét magára öltés.

Gertrud ez alatt a korcsmát minden esethez ellenében védelmi állapotba igyekezett tenni.

Erősen bezárta az ajtót s vasruddal is elreteszelte.

A vihar még mindig dühöngött. Villámok cikázáltak szerte, melyek az erdőt megvilágíták s tüztengerrel látszának elborítani.

A szél üdvöltött s az esőt keményen csapkodta az ablak tábláihoz.

Egyszerre iszonyu ebvontás és vadászkürt hangzott fel.

A fogadóban levők mindnyájan remegni kezdtek.

Gertrud asszony keresztet hányt magára.

— Az valami gonosz lélek lehet, ki ily időben vadászatra megy, — jegyzé meg. Ugyanekkor jött le az emeletéről Krisztina s anyjához sietve, átölelte.

Ez az az orvvadász az az undok ember, kivel az erdőben találkoztunk! — kiálta föl. Mentsem meg tőle minket Gertrud asszony, oh mentsem meg!

Gertrud asszony maga is elfogult volt kissé, midőn a fiatal leánykát kétségbeesést látta.

Krisztinát az ő állóltözetében mindeki szemügyre vette volna. Fekete derékka, vörös szoknyában, cianos kis báronyucsujában hasonlított az Avignion vidékén látható porleánykákhöz.

Folyt. köv.

Lajos mind Erdődi csal nevelődő nyes Lajos laból, ugye Kovács Lajo ben egyike rik halála urnek fúrntesztalt vitttak meg De Komlósy 1 ad 1846—4 badságharc Törvényesét nevezetett. Mint bíró k

oly buzgó tárnak igaz séggel el se ben, 25 éve loja alkalma metésére, n eiskészíteté egyháztanács testületileg ravatára, u ni takarékp egyház épül gyászibogó

* A de 6-án rendez bor negyve magát, ki r koszorut h lekére.

A gy ság határoza kúnt kell le érkezesek nek megv vasuti közl közli valam kózt, arról j tés is tett kúpában ily a beteg? k feleli a kon kocsi ajtó, hült helyt ajton — fel szépen elpa

* A László ur, galommal e kony neogyt ta at hivata Elek urnak. neogylet vol jogosabb vá muködsé e

* A J bizottság terarotta Sim mester e n őrdömmel je mé g e y f o r d u l t legnagyobb g o s h i m több értesit közz kisebb szent. 12-6 tegedett mé 3-ig 37, era halt pedig

fér

juttat dusan

bel

melye

hog

hog

melye csak is ná

Megj

Férfi zaebb

Lajos mindannyian kitűnő férfiak lettek. Az Erdődi családnál elfoglalt nevelői állás után nevelősködött meg a Halmágyi, illetve a Fényes Lajos családnál. A mint kiletett az iskolából, ügyvédeknek kezdett Debreczenben s Kovács Lajos és Komlóssy Dániellel egyetemben egyike volt azoknak, kik Poroslay Friderik halála után Kovács Lajos volt polgármesternek fűremderré való megválasztását kezresztől vitték s ez által új korszakot nyitottak meg Debreczen város életében. Mint esküdt Komlóssy Lászlóval együtt felküldött követül az 1846-47-ik évi pozsonyi diétára. A szabadságharc után leit a főiskola ügyvédjévé. Törvényszéki bírónak a k a r a p ajánlatára nevezetett ki, kinek igen kedves embere volt. Mint bíró kiváló judiciuma által tűnt ki.

Végrendeletének végrehajtására az általa oly buzgón szolgált intézetnek, a takarékpénztárnak igazgatóságát kérte fel, mely azt készséggel el is fogadta. A takarékpénztár f. évben, 25 éves hivatali működésének évfordulója alkalmával, ovációban részesítette őt. Temetésére, mely imponánsnak ígérkezik, nagy elkészültek történek. — A helybeli ref. egyháztanács, s a takarékpénztár igazgatósága testületileg jelennek meg s koszorút tesznek a ravatalra, utóbbi ezen febr. 10-án. — A debreczeni takarékpénztár, 1886. okt. 10-án. — A ref. egyház épületén s a takarékpénztári épületen gyászlobogót lenget az ősi szél.

Helyi hírek.

A deb. honvédegylet az Aradon s hó 6-án rendezett fényes ünnepélyen Báthori Gábor negyvennyolczas honvéd által képviseltette magát, ki rövid beszédet tartott s egy szép koszorút helyezett a halhatatlanok síremlékére.

A gyanus kolera beteg. A járvány bizottság határozata szerint egy orvosnak mindig ki kell lenni az indóházban a pesti vonat érkezésé alkalmával, hogy a kolera-gyanus egyének megvizsgálás alá legyenek vehetők, s a vasuti közegeknek kötelezése, ha a tagok közül valamelyiken kolera tünetek mutatkoznak, arról jelentést teni. A konduktor jelentést is tett az orvosnak arról, hogy egyik kupában illy gyanus orvos utazik hol van az a beteg? kérdi az orvos. Becsukták a kocsiha felel a konduktor. Oda mennek s felnyitják a kocsi ajtót, de már akkor az utasnak csak hűlt helyét találják, mert az a tulajdonos levő ajtó — felve veztegar alá való helyezéstől szépen elpárolgott.

A jó tékonydegylet köréből. Márton László ur, ki 18 éven át viselte odaadó buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel a jótékonydegylet pénztárnokását, tegnapelőtt adta át hivatalát megválasztott utódának, György Elek urnak. Sokat, nagyon sokat köszönetet a négyzet volt pénztárnokának s ezért annál jogosabb várakozással tekint ut tisztviselőjének működésére elő.

A járvány bizottság ülése. A járvány bizottság tegnapelőtt d. u. rendes heti ülését tartotta Simouffy Imre kir. tanácsos polgármester önöklete alatt. Dr. Sarváry Gyula örömmel jelentette, hogy a városunkban még egyetlen kolera eset sem fordult elő. A bizottság is a legnagyobb örömmel hallotta ezt. A hólyagos b i m l ő járványáról is azon megnyugtatóbb értesítést adhatta a t. főorvos hogy az kezd kisebb ténre húzódni vissza. Ugyanis megszent. 19-től 26-ig terjedő héten 48 egyén betegedett meg himlőben, már szep. 26-tól okt. 3-ig 37, ezek közül 20 fi, 17 nőnemű. Meghalt pedig 12. az első kerületből, a hol fel-

lépett, elhuzódott a másodikba. Kerületenkint így oszlik meg a betegülések száma: I. k. 5. II. k. 20, III. k. 12, A 37 beteg közül 26 iskolás gyermek. Az ev. r. egyház iskolaszékének nevében Nemethy Lajos lelkész kérte a bizottságot, hogy a leánynevelőintézetnek legalsóbb négy felső osztálya ismét megnyitassék. A bizottság tekintetbe vévén a kérvény indokait, az előadásoknak az említett osztályokban való megkezdését okt. 11-től fogva megengedte. A többi felekezeti és magán elemi és iparos iskolák egyelőre még egy hétre o k t. 11-től o k t. 18-ig bezárta maradnak.

Thaly munkássága. A történelmi társaság csütörtöki ülésének nagyérdemű mozzanata volt, midőn a kiváló tudós, Thaly Kálmán tett jelentést a Strbensky Fulop br. trencsénmegyei rovmai levéltárában levő I. Rákóczi György-féle diplomáciai iratokról. Thaly a szünetök alatt ott volt a lediczi uradalomban s kutatásainak eredményeként 58, a Rákóczi-korra vonatkozó okiratot hozott a történelmi társulatnak. Ez iratok között legérdekesebb I. Rákóczi György hat darab sajátkezű konceptusa, Továbbá Thorston svéd tábornok egy eredeti levele, melyet Rákóczi Györgyhoz intézett. Ugyancsak Thaly mutatta be az Ottlik- és Farkasfalvi-család négy oklevelét.

Színházi hírek. Csütörtökön este Rátka László pályadíjnyertes népszimfűve: „Felső Klári” szüfölt ház előtt ismételtetett és ez uttal még nagyobb sikert ért el, mint első előadása alkalmával. Az előadás összességben s gyorsabb volt. A közönség több ízben viharos tapsban tört ki. Ugy látszik: kassza darab lesz belőle. Molnár Antal (Aba András) Haday (Fátyol Ferko) Mandoki ismét mint öreg ember, Rónaszéki (Is-tók), ki a kacagtatás netovábbját mutatta be az este; velők még László (övr. Aba Gy.-né), Óriásy Flóra (Felső Klári) Oláhné (Rok-káé) voltak az est hősei. K. Rostagny Irént (Viola Éva) kínél bizony több a szépség, mint a tehetség, szintén több ízben hívták. A női kar eneke a 3-ik felvonás elején most is gyenge volt. E hiányon jó lesz segíteni az igazgató urnak, mert bizony a női kar sem fülre, sem szemre nem gyakorol örömteljes hatást. Tegnap este — a „Czigány báró”-ra való nagy előkészületek miatt — nem volt előadás. — „I. László király” sikert aratott a kolozsvári színpadon. A darab, írják onnan a „Főv. L.”-nak, nem lép fel semmi nagyobb igényvel. Egy veterán írta, vagyis állította össze, ki a színpad titkát kellően ösmeri, látványos darabot akart csinálni s a zenéjét is ügyesen megírta. Kifejező, illusztráló elejétől végig. Molnár csekély kezdődől tengődik. Inkább jövedelmét akarta tisztességes uton szaporítani, mint íról vizsketgöblö kontarkodni. A Csakóból és Vörösmartyból összeállított darab tehát elnézést érdemel. Főleg, ha mint látványosság siker arat, mint Kolozsvárt.

Gróf Degenfeld főispánról ösmeretes, hogy e buzgó tisztv. hivatalos gondja bámulatosan kiterjed mindenre a világon. Tegnap d. e. titkársávi kísérletében, a mentelepeket látogatta meg s azt figyelmeesen megsejmelte.

Ismét megnyitott az iskola. A debreczeni ev. ref. egyház leánynevelő intézetében az V., VI., VII., VIII. osztályban és a varró iskolában folyó hó 11-én hétfőn reggel 9 órakor s tanítást folytatjuk. A négy alsó osztály egyelőre még egy hétig iskolába nem jön. Dóczy s Gedeon, igazgatók.

A ravasz gólya. Egy nagy családdal megáldott apa a vidékről a fővárosba költözik. Kezessal a letelepedés után abba a helyetbe jut, hogy hét gyermekének azt üságot-

hatja, hogy a gólya egy nyoccadik testvérkét hozott a házhoz. A kis Pistike erre csodálkozva fölkiált: „Milyen ravasz ez a gólya! Már megtudta új lakásunkat!

Nagy Imro sirja. A korán elhunyt tehetséges ifju költőnek, kit nem a bevezetett életpálya hantjai alá, hanem reményeink sirjába temettünk, elhagyottan áll sirhalma a czepléduczai temetőben. A főiskola ifjusága gondoskodott róla, hogy e sir meglegyen jelölve, most azonban már a sarkó porladozni kezd, a sir környékét is felverte a bozót. A főiskola nemes ifjusága, mely lelkesedésének és kegyeletének már számtalanszor adta tanu jelét, ismét kezébe vehetné ezen ügyet s gondoskodhatna róla, hogy a költő síremléke ne pusztuljon el s sirhalmas ne borítsák el az enyészet túske-bokrai!

Vadászat. Debreczen város határának a város körül eső részét, az összes ondódi és uj osztású földeket, a hatóság törvény értelmében, vadászati jog tekintetében árverés útján bérbe kiadta; — a csapó-utcai osztású földeket Nagy Mihály helybeli lakos, — a czepléduczai osztású ondódi földeket Jeny Miklós helybeli lakos vette ki, míg a többi összes földeket a helybeli vadászársulat bérletre ki, — így az ugynevezett „kullogó vadászok” a vadóvás érdekében az összes határbeli ki vannak zárva, mert az illető területen senki sem vadászhatik, még a földtulajdonos sem, az illetők engedejéle nélkül. Ujabb figyelmeztetjük erre a közönséget, nehogy valakinek kelemetlensége támadjon a jogtalan vadászás miatt.

A czigány gyűrűje. A kis pisze szobaczcus, azért busult, hogy mért nincs neki is aranygyűrűje, mint a szomszédék Matildjának, a kiről az mondatik a főpincze, hogy az a legszebb szobaczcus. Erzi így gondolkozott: „Ha én estere kis puha kezemet a káplárom kezébe teszem ha az én kis puha kezemen ekkor aranygyűrű lenne, de jó lenne.” Aztán elkezdett keresgélni az urfak szobájában s a fiókban ime, ott fénylett az ó arany gyűrűje. A szobaczcusok jó istene varázsolta oda neki, vagy tán az urfak, az már mindégy: ráillett a leány puha kis ujjára. Aztán este be-beleleste gyűrűs kis kezét a káplár ur tenverbe. Reggel pedig dajtyiba került. Lehuzták a gyűrűt az ujjáról és azon sir, hogy legalább a káplár ne tudná meg szégyenét. A szobaczcusnak az vendéje a városházán, hogy a gyűrűs kis puha kezével 14 napig szörjészt a fertőtlenítő karból.

A gazd. egylet biz. tagjai felkéretnek, hogy f. hó 10-én d. e. 10 órakor az egylet helyiségében tartandó választmányi értekezleten megjelenjen sziveskedjenek. Tárty: Sürgős lötenyészési ügy. A gazd. egy. einöksége.

Egyház. A debreczeni ref. egyház tanács, 1886-ik évi Október hó 10. napján d. e. 10 órakor közgyűlést tart. Tárty: fojyó ügyek.

Német nyelvűl és rajzból magánórákat ad Dr. Halász Sándor tanár igen előnyös feltételek mellől N.-Péterfia-utca 842. sz. alatt levő lakásán, hol naponkint 1—2 óra között értekezni lehet ez ügyben. A fontos és kiválóképen gyakorati szükségességgel bíró ösmeretszak eljáratásának ezen kitűnő alkalmát ajánljuk a közönség figyelmébe. Az „Európa” kávéházat folyó hó elsejétől Krausz D. vette át s azt a helybeli kávéházak felé emelő csinál rendezte be, ugy hogy városunkban jelenleg az első közt áll az „Europa.” Krausz D. meg is érdemli a pártfogást, melyet a közönség vele szemben kiismutatott, minyival is inkább, mivel ő is mindent magtessz vendégeiért. A kávéházat, mely-

ben minden vasárnap felváltva városunk két elsőrendű zenekara működik, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Az építendő kaszárnyák ügyében tegnap a városház tanácsstermében ülés tartott. A helyiség iránt még most se történt végleges intézkedés, mert katonai részről, mielőtt az építést megkezdének, előbb próba-kutakat karnak furatni, hogy lesz-e a kaszárnyák mellett egészséges, élvezhető ivóvíz kapható.

Népzenes Magyar testvérek jól szereztek zenekara holnap este a Bika éttermében zene estélyt rendez.

A nagyerdői gózfürdő hétfőn és kedden kazán tisztítás miatt zárva lesz.

Tabajdi Károly. Arad megye főispánja kit az egyházkerületi gyűlésekről itt is ösmerünk hosszú szenvedés után meghalt. — Ferencz Albert Kolozsvár városa f. egyrésze több ezer forint elsiszkasztás után három hete nyomtalanul eltűnt.

Nyilvános közönség. Mindzen kokonok, ismerősök, jóbarátok és az egész t. közönség, kik néhai férjem, Sipos Gyula temetésén megjelenni sziveskedtek s részvételükkel bánatomat enyhítették: fogadják e hejjen is bálás köszönetemet. Öv. Sipos Gyuláné.

Történelmi napár. Sombath. okt. 9. 1848. Bécs östromiás Windischgrács által Vasárnap. okt. 10, 1846 Munkácsy Mihály születése.

Színház. 10 előadás: Holnap bérlet szünetben ismét „Czigány báró”. Ez előadás jegyei előre válthatók már ma d. e. 10—12-ig es d. u. 3—5-ig a nappali pénztárnál a rendes árákon. — A t. páros bérlet helyei ma estig fentartatnak, ezental mások igényei fognak kielégítettetni. Tegnap ment végbe a „Czigány báró” főpróbája, amelyről csupán is következtethetünk a legagyobb sikerre. A „Czigány báró” második előadása holnap vasárnap bérletszünetben adatik, hétfőn pedig a páros számú bérlet kedvezéért ismételtetik. A hét többi napjaira a műsor a következőleg van megállapítva: kedden „Seigleres kis szonny” szerdán „Lili” csütörtökön „Czigány báró” pénteken előző „Egy csópp méreg” szombaton Budavár megvétele 1886-ban — a legközelebbi újdonságok: „Párisi” legujabb francia vígjáték és „Favartnó” operette lesznek. A páros számú bérlet lapunk utján kérnek némi figyelmet a műsor dolgában!

Számrejtvény.

Közl: Ipsz Hon.

- 1. Csak egy görbe betűcske.
2. Mindent a bir lyennel.
3. Vigyázz, mert szúr.
4. 7. 9. 10. Izzadtál benne eleget.
5. 10. 6. 7. A fényt követi nyomban.
6. 9. 10. 11. Ha pénz van hozzá szép rangot képer.
7. 1.—11. Nagy port felvert darab.
8. (Megfejtők neveit közöljük, köztük okt. 15-én érdekes könyvet sorolunk ki.

Utolsó számrejtvényünk megfejtését (Halmalné) helyesen beküldötték: B. M. (Budapest.) N. N. Margit, Fehér Ottli, Veisz Igácz, Beke Albert, tanuló (nyertes). Dufurtné (Pozsony), Kádas Imre, színész (Arad) Várkonyiné (T. Eszlar) Dezsi Esztké, Vagyonos Gyula.

Felolós szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

SCHWARZ M. BENŐ

férfi-divat-és szabó-üzlete Debreczenben, Főpiacz.

A helybeli és vidéki n. é. közönségnek szives tudomására juttatom, hogy az ősi idényre férfi-divat-és szabó üzletemet dusan felszereltem, különösen

bel-és külföldi gyapju-kelmékkal, melyekből egy fővárosból szerződött gyakorlott szabászszal a legujabb divat szerinti férfi öltönyöket készítettetek.

Férfi szabó tüzletemnek folytonos növekedése arról győzött meg, hogy a n. é. közönségnek bizalmát és meglegedését megnyertem, ugy hogy bármelyik „utazó szabóval” versenyezhetek.

Azonkívül

ajánlom nagy raktáramat

FÉRFI ÉS FIUKALAPOKBAN,

melyet, a mostani versenyt tekintetbe véve, ugy felszereltem, hogy nemcsak a legfinomabb és legdivatosabb, hanem a legelőbb kalapok is nálam kaphatók; v. m:

Puha kalapok gyermekek számára 80 krtól 2 frtig.
Kemény „ férfiak „ 80 „ 3 f. 50-ig.
Kemény „ „ „ 1 f. 75 „ 5 frtig.

Megjegyzem, hogy az 1 f 75 kros kemény kalap szinte jó minőségű

Nagyválaszték és diszes kiállítás!

Férfi és fiu ingekben, nyakkendők, kesztyűk, gallérok és kézelőkben, zsebkendők és még számtalan e szakmába vágó uri divat cikkeken.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS,

a „debreczeni termény- és áruaktár részvénytársaság” részvényeire.

Alóírt alapítók a debreczeni cukorgyár részvény-társaság gyári épületét és telkét megvásárolván; az ott levő épületeket termény- és áruaktárrá átalakítják oly formán, hogy az körülbelül 60,000 m.-mázs termény és áru befogadására alkalmas legyen. A raktárakat lehetőleg még ez év folyamán a kereskedő- és gazda közönség használatára megnyitják; és a helybeli vasúti pályával és a helyi vasúttal összekötik.

A vállalat tárgya tehát a közraktárak helyét pótló termény- és áruaktárak felállítása s ott a helybeli és vidéki gazdaközönség által beszállítandó terményeket, a kereskedők és iparosok által beadandó árukat méltányos díjak mellett gondozni, beraktározni, azokra jutányos kamatláb mellett előleg adása és hitel eszközzése; — megbízás esetén termények és áruk elárúsítása.

A vállalat tartama: A társaság mindaddig fennáll, míg közgyűlése a feloszlást elhatározza.

Az alapítóke nagysága 100.000 frt, azaz Egyszázezer frt, mely 1000 drb 100 frtos részvény által van képviselve. A részvényeknek felét, 500 drbot az alóírt alapítók tartják meg magoknak, 500 darabot pedig aláírásra bocsátanak oly formán, hogy tulajgyezés esetén aránylagos reductió történik.

Az aláírás f. évi október hó 1-én kezdődik s ugyancsak f. évi október hó 15-ik napján este 5 órakor bezáratik.

A megvásárolt telek és épületek 50,000 frtban vétetnek át és ezen összegben adának a részvénytársaság birtokába.

Az alapítók semmi más előnyt maguknak biztosítani nem kívánnak, mint azt, hogy a kereskedelmi törvény 183 §-hoz képest az első három évre az 5 tagból álló igazgatóságba 4 tagot nevezhessenek ki.

Az aláírásor részvényenként 10 frt azaz tíz frt készpénzben letendő s a további befizetések az alakuló közgyűléstől számítva 3 hó alatt három részletben a „debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál” 30—30 forintjával teljesítendők.

Kelt Debreczen, 1886. szeptember hó 18-án.

Debreczen sz. kir. város részéről:

Simonffy Imre, Kovács Sándor,
kir. tanácsos polgármester. tisztí főügyész.

Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank:

Sesztina, Hollaender.

A részvény aláírás felhívás az alább nevezett helyeken fog kitéteni:

1. Debreczenben: 1. Debreczen város polgármesteri hivatalában. 2. A debreczeni ipar- és kereskedelmi bankban. 3. Az „István” gőzmalomban. 4. A cukorgyár telepén. 5. A takarékpénztárnál. 6. Az iparegyesületi takarékpénztárnál. 7. Az alföldi takarékpénztárnál. — 2. Budapesten: 1. Az első magyar iparbanknál. 2. A magyar országos központi takarékpénztárnál. — 3. Nyiregyháza: Ipar és kereskedelmi banknál. — 4. Nagy-Károlyban: A takarékpénztárnál. — 5. Szatmáron: A takarékpénztári egyesületnél. — 6. H.-Böszörményben: A részvénytársulati takarékpénztárnál. — 7. H.-Szoboszlón: A hajdumegyei takarékpénztárnál. — 8. H.-Nanáson: A takarékpénztárnál. — 9. H.-Hadházon: Részvény takarékpénztárnál. — 10. B.-Ujvároson: A takarékpénztárnál. — 11. Ér.-Mihályfalván: takarékpénztár részvénytársaságnál. — Székelyhídon: Érmelléki takarékpénztárnál.

„István” gőzmalom részéről:

Simonffy, Szepessy Gusztáv.

A felszámolásban levő debreczeni cukorgyár részvényeseiből alakult résztvevő csoport megbízottai:

Berger Henrik, Schmid Agoston.

Női divatcikkek.

ZADOR LAJOS

selyem, divat, csipke és kézművári kereskedése, női felöltő és női ruha szabászati terme DEBRECZENBEN, főtéren a városház épületében.

Ajánlja az őszi és téli évadra raktárában található mindennemű

női divatcikkek dus különlegességeit,

angol és francia divatszövetek és ezek hozzátartozóiból.

Jersei tricót derekak legnagyobb választéku raktárát. Őszi és téli felöltők, bundák, karmantyuk és sapkák, — egyszerű és olcsóbb, valamint a legegységesebb izlésnek megfelelő, finom kiállításban, nagy választásban levő készleteit.

Női ruhák készítését

saját műhelyében

szakavatott szabász és munkaerővel eszközöltei.

Kivánatra mintagyűjtemény és árkiszámítás készséggel küldetik.

Női ruhák készítése.

Járványos betegségeknek legjobban ajánlott egészségi ital.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legjobb asztali- és üdítő ital,

létető hatásának bizonyult köhögéscsillapító, gyomor- és hólyaggyógyító ital.

Mattoni Henrik, Karisbad és Budapest.

A közönség figyelmébe.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a cégfőnök üzletet néhai férjem Sipos Gyula halála után is folytatni fogom, — az üzletet néhai férjem saját tanítványa, ki több ideig mint első segéd működött, fogja vezetni s a kitanult régi tanoncok is az üzletben maradnak. Mindentéle munkát, cégfőnöki munkát, aranyozást, cégfelírást jutányos áron elvállalok s annak jó voltáról kezeskedve, kérem a n. é. közönség pártfogását. Debreczen, 1886. okt. 5.

Özv. Sipos Gyuláné.
Házszám: 2579 a C. egléd utcán.

LICHTENSTEIN és KLEKNER

vaskereskedők

Debreczenben

Piac- és czepléd-utca sarkán, takarékpénztári épület.

Ajánlják a téli idény közeledtével a nagyérdemű közönség becses figyelmébe felette jutányos áron dusan felszerelt kizárólagos raktárukat a helybeli piacra kitűnően fűtő és igen szép kiállítású

öntött vas kályháikban

a szab. osztr. magyar államvasut Aninai gyárából köszénre, különösen coaksra és fára.

Tudatják egyúttal a t. közönséggel, hogy kivánatra Chamotte betéttel kokszt fűtéshez is ellátják, minden költség felszámítása nélkül nevezett kályháikat, mely által a tüzelő anyagban nagyobb mérvű megtakarítás áll elő.

Nagy készletük van továbbá kész és igen szép kiállítású tűzhelyekben, kályhaeszközökben és ellenzőkben, s kivánatra meghozatnak bármilyen emaillezott friedlandi és legújabb szerkezetű görebes (Retorten) kályhákat igen olcsó áron.

Nem kell többé irtózni

a nagymosás kellemetlenségeitől, mert az eddigieket minden tekintetben felülmúló, legújabb, szabadalmazott

mosó- és facsaró-gépeink

segélyével egy személy egy nagyobb háztartás fehérműjét néhány óra alatt megöröztetés nélkül hófehérre moshatja.

Fő előnyök: rendkívüli kímélete a fehérműnek, szappan, mu kező, futóanyag és időnek 75% megtakarítása.

vas mángorló-gépeink rendkívül csinos kiállításban igen jutányos áron kaphatók.
Abrás árjegyzékek bővebb leírással ingyen.
SCHLEINZ KAROLY és TÁRSAI,
magyarországi képviselők, BUDAPEST. ÖL, VIII., stáció utca 47. sz.

Finom és tiszta arczbőr

mindenkinék diszéra válik és leggyorsabban elérhető, ha

Zilzer Johanna

felülmúlhatlan arczkenőcsöt használjuk. Ezen arczkenőcs eddigelé a leghatásosabb szer minden az arczban előforduló bőrbaj ellen, rövid használat után megszüntet: szeplőt, májfoltokat pattanásokat stb. az arczbőrnek természetes üdeseget kölcsönöz és az arczot késő korig rózsás színben redőlenül megtartja. Ezen világszerte kitűnőnek elismert arczkenőcs gyors és meglepő szép sikereért jótálok. Együttal felhívom a n. é. közönség szives figyelmét kitűnő hajnövesztő kenőcsömrre, melynek üdős hatása minden egyéb hasonczelű szert jóval felülmúl.

Árak: Egy nagy tégely ARCKENŐCS frt 1.20, kis tégely 60 kr. Egy drb. hozzávaló szappan 30 kr. Egy nagy tégely HAJNÖVESZTŐ-KENŐCS frt 1.20, kis tégely 60 kr.

Elszállítások a világ minden része felé gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Valódi minőségben csupán a készítőnél

Zilzer Johanna Budapest, István tér 13 sz. I. emelet 15 ajtó sz. alatt
Főraktár Debreczenben dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerész urnál

Brünni

posztó-szövetek

Brunner Frigyes

posztószövet raktárában
Brünn, Frölicher-utca 3-ik sz.
Minta, megtekintés végett bérmentve, gazdag mintagyűjtemény a szabó urak részére bérmentlenül küldetik.

Ez időszertint a legolcsóbb sorsjegypapír

BEJELENTESEK

BAZILIKA SORSJEGYEKRE

már máti fogva eredeti feltételek mellett darabonként 8 frt 50 kr-ával jutalek-s költésmentesen elfogadtatni állásim. Biztosíték darabonként 2 frt.

Nagyobb mennyiségű bazilika sorsjegy bejelentésnél biztosítékul értékpapírokat is elfogadjuk. A 6 frt 50 krnyi hátralék október 27-ig fizetendő be. Kivánatra azonban letétben tartom ezen sorsjegyeket és a hátralékos összegért mérsékelt kamatot számítok.

Első húzás már f. é. november hó 1-én főnyeremény 120.000 forint.

KATZ JAKAB

lottógyűjtődjében, főter, Teleky-utca sarkán.

Vidéki bejelentésekre a sorsjegyeket bérmentve küldöm.